

Globalizacija i njen negativan uticaj na zemlje u razvoju



***Sanja Milošević
2018/200007***

UVOD

- Globalizacija podrazumeva proces koji je osmišljen i uspešno se sprovodi od strane razvijenih zemalja, u cilju ostvarivanja profita.
- Globalizacija sve više poprima oblik novog vida kolonijalizma, koji obuhvata ceo svet.
- Malim zemljama, poput naše, sa zastarelom tehnologijom, neuspehim privatizacijama, recesijom privrede, nije lako da se izbore za svoje mesto u globalnom svetu i da ostanu konkurentne.

ZEMLJE U RAZVOJU KAO INSTRUMENT OSTVARIVANJA GLOBALNIH STRATEŠKIH CILJEVA

- Najveći doprinos globalizaciji dala je tehnologija.
- Tri tehnološka proboja su bila od velikog značaja:
 - Stvaranje kompjuterizovane trgovačke mreže NASDAQ
 - Jednostavniji i jeftiniji pristup satelitskim komunikacijama
 - Razvoj interneta

- Postoji mnogo više negativnih efekata koje globalizacija daje, kada je reč o zemljama sa privredama u recesiji, a koji se ogledaju u smanjenju zaposlenosti, životnog standarda, ali i kvaliteta života.
- Za učestvovanje u procesu globalizacije, koji podrazumeva u većini slučajeva i put ka članstvu u EU, postavljaju se zahtevi, čije se ispunjenje smatra pogubnim za autoritet nacionalne države, gde države gube svoj suverenitet.

- Radikalnim promenama su zahvaćeni svi podsistemi koje podrazumeva jedno uređeno društvo kao sistem.
- Jaz između industrijalizovanih zemalja na severu i zemalja u razvoju na jugu, kao i jaz između siromašnih i bogatih je sve izraženiji.

ZEMLJE U RAZVOJU I EFEKTI GLOBALIZACIJE

- Negativni efekti globalizacije, koji preovladavaju, veoma su vidljivi u Srbiji i ogledaju se u osiromašenju i sve većem nezadovoljstvu u svakom pogledu.
- KiM raspolaže ogromnim rudnim bogatstvom, što je samo jedan od pokazatelja gubitaka koje Srbija ima u zadnjih 20 godina.
- Prelazak iz centralno-planskog modela privređivanja u tržišni kao i mnoge neuspele privatizacije ostavile su svoj pečat.

- **Proizvodnja razvijenih zemalja je uglavnom dislocirana po raznim zemljama sa jeftinom radnom snagom i manjim troškovima, pa iste ne pogađaju gubici koje trpe privrede zemalja u razvoju .**
- **U zemljama širom sveta raste broj nezaposlenih.**

SRBIJA I STUBOVI KONKURENTNOSTI

- Strukturu globalnog indeksa konkurentnosti čini 12 stubova konkurentnosti, međusobno zavisnih, sa tendencijom uticaja jednog stuba na jačanje drugog i obrnuto.
- Prva grupa uključuje stubove institucije, infrastruktura, makroekonomska stabilnost, zdravlje i primarno obrazovanje. Drugu grupu čine faktori povećanja efikasnosti koju formiraju stubovi visoko obrazovanje i obuka, efikasnost tržišta dobara, efikasnost tržišta rada, sofisticiranost finansijskog tržišta, tehnološka spremnost i veličina tržišta, dok su u trećoj grupi sofisticiranost poslovnih procesa i inovacija.

- Po podacima Svetskog ekonomskog foruma za 2013.- 2014. godinu, Srbija se po vrednostima globalnog indeksa konkurentnosti (GIK) našla na nezavidnom 101. mestu.
- Prema ukupnoj konkurentnosti merenom GIK u 2013. godini, Srbija se nalazi na začelju grupe zemalja Zapadnog Balkana u koju spadaju Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija i Crna Gora. Istorijski posmatrano najveću vrednost GIK od 3,9 Srbija je ostvarila uoči prvog talasa globalne ekonomske krize 2008. godine, da bi već naredne, 2009. godine vrednost GIK приметно opala na 3,77

- Prema podacima Fondacije za razvoj ekonomske nauke (FREN), najkonkurentnija zemlja u svetu za 2014. godinu je Švajcarska koja ima najveću vrednost indeksa konkurentnosti (5,7), u Evropskoj uniji predvode Finska i Nemačka.
- Najnižu vrednost indeksa konkurentnosti od 2,79 i 144. mesto zabeležila je Gvineja.
- Politika i mere sprovode se kroz međunarodne finansijske institucije: Međunarodni monetarni fond (MMF), Svetska banka (SB) i Svetska trgovinska organizacija (STO).

- Članstvo u STO predstavlja jedan od ključnih koraka integracije zemlje u globalne ekonomske tokove, kao i neophodan korak u procesu pridruživanja Evropskoj uniji. Najveći uticaj na regulisanje odnosa u obavljanju svetske trgovine ima upravo ova organizacija.

SUPROTNI STAVOVI AUTORA



- Stav pojedinih autora je takav da globalno svet postaje bogatiji. Otvaranje prema međunarodnoj trgovini mnogim zemljama je omogućio brži rast. U mnogim delovima sveta danas se živi duže, životni standard je viši, a osećaj izolovanosti se smanjio.
- Profit transnacionalnih kompanija je kroz proces globalizacije porastao za neverovatnih 700 %.
- Nasuprot tome, mnogo autora, svesnih negativnih efekata, ističu iste u svojim istraživanjima. Jedan od većih problema je pretnja svetskoj ekologiji koja dolazi iz industrijski nerazvijenih zemalja, koje nemaju izraženu ekološku svest i organizacije koje bi štatile njihovu prirodnu sredinu, kao što je to slučaj na Zapadu, jer sa sobom donose prljavu i zastarelu tehnologiju.

ZAKLJUČAK

- Da bi se aktivnosti, predviđene globalnim strategijskim planovima odvijale u pravcu postavljenog cilja neophodno je obezbediti uslove koji podrazumevaju promene u svim društvima i na svim poljima.
- Neophodno je baviti se globalizacijom i iz političkog ugla.
- Mora se ići u pravcu neutralisanja i eliminacije svih osetnih negativnih efekata. Koliko budemo uspeli u tome, toliko ćemo biti konkurentni. U suprotnom, integracija tržišta, država i tehnologija koja je omogućila da se proizvodnja i plasiranje roba odvijaju brže i jeftinije, ne znači mnogo zemljama u razvoju.

PITANJA

- 1. Koji su negativni efekti koje globalizacija ima na zemlje u razvoju?
- 2. Koji su pozitivni efekti globalizacije?
- 3. Koje su najvažnije finansijske institucije, koje određuju mere i politike u procesu globalizacije?